

Triomfar és fàcil

Sílvia Romero, autora d'«El plagi», va néixer a Barcelona el 1962 / PROA

EL PLAGI
Sílvia Romero
Premi El Lector de l'Odissea
Editorial: Proa
Barcelona, 2014
Pàgines: 366
Preu: 17 euros

Fa anys vaig tenir més d'un cop *El riu i els inconscients*, de M. Dolors Orriols, entre les mans. No en sabia res, no recordo que l'hagués llegit. En començar *El plagi*, Sílvia Romero indica que Orriols és una escriptora “injustament oblidada, com tantes i tantes altres” i que ella s'hi va “veure en comptades ocasions”, en què “vaig mantenir unes interessants i enriquidores converses de caire literari”.

Pot ser que no m'equivoqui si escric que Orriols ha estat, si més no fins avui, més aviat una escriptora que no s'ha arribat de consolidar mai, i això, malgrat els premis que va obtenir i els llibres que va publicar durant més de mig segle. Per a *El riu i els inconscients*, en tot cas, va haver d'esperar quaranta anys perquè el tema –els anys de postguerra– feien inviable publicar-la durant el franquisme. Això mateix passa a Florència Prat, la novel·lista exiliada que coneixem a *El plagi*, amb *Les voltes del cercle*, un llibre que té un títol quasi idèntic al d'una novel·la encara inèdita d'Orriols.

A *El plagi*, Carme Carreras entrevista Prat a Mèxic i també hi estableix una amistat temporalment efímera, però literàriament molt rica. És obvi que Romero es va basar en les seves relacions amb Orriols per escriure *El plagi*. En posaré uns exemples més: Orriols també va fer una revista de títol semblant a una altra que trobem en aquesta novel·la. *Les voltes del cercle*, la novel·la inexistente de què es parla al llibre de Romero, és sobre la família Orriols. Hi ha un moment que un crític parla

d'una altra novel·la, *El riu inconscient*, de Maria Olliu. I, finalment, a la tercera part de les tres en què es divideix *El plagi*, Àngels Riudor, una periodista molt ambiciosa i sense escrúpols, sembla que repeteixi la mateixa escena que Romero amb Orriols o que Carreras amb Prat perquè entrevista Carreras en una residència, quan ja és molt gran i quan ja fa anys que ha tornat de l'exili.

He llegit *El plagi* atentament. Potser no caurà en el forat negre on cauen quasi totes les novel·les que arriben a les llibreries. A favor seu hi té que cent lectors i un jurat va atorgar-li el premi El Lector de l'Odissea de

l'any passat, un premi que pot ajudar-nos com pocs a entendre quins són els gustos del lector i de quina manera s'hi pot arribar a connectar.

Pel meu gust, *El plagi* hi connecta fins i tot amb escriure. Perquè la llengua, en general àgil i fàcil, en alguns moments no va gaire més enllà del nivell mediocre de TV3, i perquè no paren de passar-hi coses. N'hi passen tantes que a vegades l'acció és una mica massa explícita i d'altres, un xic forçada. També hi ha uns personatges amb qui és fàcil identificar-se. Alguns, com Riudor, se situen a la nostra època, jo diria que són els més ben construïts, i d'altres, com Carreras o Joan Roure, el seu home, se situen sobretot en un temps històric que encara interessa a molts: els nens republicans que van a l'exili, en aquest cas els que van anar a Morelia, Mèxic. En aquells anys, Carreras és una noia inculta i desvalguda, filla d'una família tan pobra com la d'una novel·la de fulletó. Joan Roure, en canvi, té molta més formació, però és prou innocent perquè un homosexual l'enganyi durant la primavera del 1937.

I encara a *El plagi*, hi ha un feminisme just i amable, que és difícil que no es comparteixi. Quan s'acosta més al fulletó, la caricatura s'imposa damunt de la psicologia. És el que em sembla que passa amb Valeri Roure, pare de Joan, un idealista de pedra picada. Molt més versemblants, en canvi, són la relació d'Àngels amb algunes companyes de feina al diari o la via que escull aquesta periodista per arribar al poder, perquè també és del poder, del que ens parla *El plagi*, sigui per triomfar entre els escriptors o sigui per fer-se un lloc a la selva sovint infranquejable de la vida. *

ASSAIG FERRAN AISA

La xarxa de relacions de JFK a Europa

Josep Maymí Rich (Cassà de la Selva, 1970) és doctor en Antropologia Social i Cultural per la UAB, especialitzat en la recuperació de la memòria col·lectiva a través de la transmissió oral. Ha publicat llibres sobre la Segona República, la Guerra Civil Espanyola, l'exili republicà... Ara publica la investigació que ha dut a terme sobre el president nord-americà John Fitzgerald Kennedy i la seva relació amb famílies de l'alta societat espanyola, anglesa i polonesa, tota una xarxa d'afinitat a la seva personalitat política i humana.

L'autor, per tal de fer realitat el seu projecte, no solament ha examinat l'abundant bibliografia referent a l'expresident dels Estats Units sinó que ha consultat la premsa de

l'època i ha consultat diversos arxius, principalment el centre de documentació John F. Kennedy Presidential Library & Museum de Boston. I per una altra banda, destaca la seva acció professional en la transmissió oral a persones relacionades amb les amistats de

Kennedy i de la seva esposa Jacqueline. Destaca sobretot l'entrevista a Antonio Garrigues Walker, fill de l'ambaixador d'Espanya als Estats Units en els anys de la presidència de John F. Kennedy, i Pedro Potocki Radziwill, fill d'un comte polonès exiliat a Espanya.

Apropar Kennedy al lector

Maymí, amb la seva investigació, desenvolupa una voluntat d'apropar al lector el jove president inquiet i idealista que es va convertir en un dels polítics més interessants del segle XX. La primera part de l'assaig està dedicada a explicar-nos la societat nord-americana i l'arribada dels Kennedy des d'Irlanda. La vida familiar dels Kennedy a l'entorn d'un pare

John F.